

DOOR JOSINA KAMERLING, HEAD OF REGULATORY OUTREACH EMEA BIJ CFA INSTITUTE

COLUMN

Europees beleid kantelt naar hechtere unie

Burgers van de Europese Unie voelden zich afgelopen mei voor het eerst in jaren echt betrokken bij de verkiezingen voor het Europese Parlement. Kort daarop werden pro-Europese kandidaten benoemd in een viertal sleutelposities.

Na de afwijzing van een aantal 'Spitzenkandidaten' werd de voormalige Duitse minister van Defensie Ursula von der Leyen met een kleine meerderheid gekozen tot voorzitter van de Europese Commissie, het orgaan dat verantwoordelijk is voor het voorstellen van wetten en het implementeren van het EU-beleid. Als dochter van een EU-ambtenaar bracht Von der Leyen haar jeugd door in Brussel. Haar wens is dat haar kleinkinderen op zullen groeien in een 'Verenigde Staten van Europa' en ze is groot voorstander van een EU-leger. Verder heeft de Belgische premier Charles Michel zich kandidaat gesteld voor het voorzitterschap van de Europese Raad, het orgaan dat de algemene politieke koers van de EU uitstippelt, en wordt Josep Borrell, de Spaanse minister van Buitenlandse Zaken, hoge vertegenwoordiger voor buitenlands beleid van de Unie. Ook hij wil een hechtere 'politieke unie'. De Brexit noemde hij 'een belemmering voor verdere integratie'.¹ Ten slotte wordt de Française Christine Lagarde naar verwachting president van de Europese Centrale Bank, de hoogste monetaire autoriteit van de eurozone.

Deze bezetting van belangrijke Europese posten, in combinatie met de herverdeling van stemrechten nadat het Verenigd Koninkrijk is afgesplitst, zal de weg vrijmaken voor ingrijpende hervormingen. De resterende EU-lidstaten zullen meer op elkaar aangewezen zijn. Dit mede als gevolg van de geopolitieke context, waarin de betrekkingen met de grootste handelspartners zijn bekoeld. De VS varen meer hun eigen koers en de Europese Commissie heeft haar toon gewijzigd ten aanzien van China, nu aangeduid als 'systemische concurrent die alternatieve bestuursvormen bevordert'.² Vraag is hoe de verdere Europese integratie eruit zal zien.

Fiscaal beleid en buitenlandse zaken zijn de laatste onderwerpen waarvoor nog altijd unanimiteit van de lidstaten nodig is. Met Brexit zal dit naar verwachting veranderen. De commissie wil bedrijven meer belasten op de plek waar ze zaken doen in plaats van waar hun

hoofdkwartier staat. De digitale belasting van de EU zou precies dat bewerkstellingen en wordt gesteund door Frankrijk en Duitsland.

We verwachten verder nog dit jaar een nieuwe impuls om de bankenunie en de kapitaalmarktunie te voltooien. De eurobond zou nu wel eens werkelijkheid kunnen worden.

Groene partijen deden het goed bij de parlementsverkiezingen en we voorzien een intensivering van de inspanningen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. Frankrijk heeft al aangekondigd uitgaande internationale vluchten zwaarder te belasten en op Europees niveau wil het af van de belastingvrijstelling voor vliegtuigbrandstof. Von der Leyen is van plan van Europa tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent te maken. Importheffingen op koolstof en de vorming van een 'klimaatbank' moeten hierbij helpen.

De hervormingen stuiten echter ook op weerstand. Zo lijkt de zogenaamde Hanze-alliantie, van Denemarken, Estland, Finland, Ierland, Letland, Litouwen, Nederland en Zweden gekant tegen Europese belastingen. Ook hebben euro-kritische partijen het goed gedaan bij de Europese parlementsverkiezingen.

Hoewel we verwachten dat in het parlement de grote Europese politieke fracties de touwtjes stevig in handen zullen houden, kunnen de euro-critici de komende vijf jaar nog steeds roet in het eten gooien. De nieuwe commissie staat voor een uitdagende en cruciale taak.

Luister naar de podcasts van Josine Kamerling via <http://eufin.cfainstitute.libsynpro.com/>.

- https://www.ecfr.eu/article/commentary_borrell_returns_his_vision_for_europe
- <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>